

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

30 juni 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

Interpellatie van de heer Rudi Daems tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het onderzoek naar de relatie tussen milieu en gezondheid bij pasgeborenen in Vlaanderen

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de zorgwekkende resultaten van het biomonitoringonderzoek
Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de gevolgen van het ontbreken van de afbakening van de risicozones

Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW)

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het rapport van het vergelijkend onderzoek naar de kosten, de opbrengsten en de prijzen binnen de sector van de ophaling, de verwerking en de afzet van dierlijke afvalstoffen

Commissie voor Leefmilieu en Natuur,
Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed

Donderdag 30 juni 2005

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.24 uur.*

Interpellatie van de heer Rudi Daems tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het onderzoek naar de relatie tussen milieu en gezondheid bij pasgeborenen in Vlaanderen

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de zorgwekkende resultaten van het biomonitoringonderzoek

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van de heer Daems tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het onderzoek naar de relatie tussen milieu en gezondheid bij pasgeborenen in Vlaanderen, met daaraan toegevoegd de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot minister Peeters, over de zorgwekkende resultaten van het biomonitoringonderzoek.

De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil even stilstaan bij de zorgwekkende resultaten van de biomonitoring. Ik schets niet opnieuw de hele voorgeschiedenis van de totstandkoming van het project, de proefgebieden, de doelgroep en dergelijke.

Met de biomonitoring werd een vrij ruim en ambitieus onderzoeksproject opgezet door de vorige ministers van Leefmilieu en Gezondheid. De resultaten over de pasgeborenen vormen de eerste deelresultaten. Volgend jaar worden de

resultaten over tieners en volwassenen bekendgemaakt. Ik ga voornamelijk in op de resultaten en ik wil peilen naar wat u politiek en beleidsmatig met die resultaten wenst te doen.

De resultaten bevestigen alleszins dat er verschillen zijn tussen de acht onderzochte gebieden voor wat de milieuvervuiling in het menselijke lichaam betreft. Ik som enkele markante bevindingen op.

Vergeleken met het buitenland hebben Vlaamse baby's een hoger gehalte aan cadmium. Ook u noemde dat vrij zorgwekkend in uw reactie op de resultaten.

Positief is de afname van dioxineachtige stoffen en chloorhoudende verbindingen. Allicht is dat te danken aan het beleid tegenover verbrandingsovens, non-ferro en PCB-houdende apparaten.

Astma komt frequenter voor in de stedelijke gebieden Antwerpen en Gent en de ruime omgeving ervan.

In de Antwerpse agglomeratie vinden we, in tegenstelling tot de Gentse regio, verhoogde gemiddelde waarden voor dioxineachtige stoffen, PCB en HCB of hexachloorbenzeen. Gentenaren zitten echter voor cadmium boven het gemiddelde. Voor Antwerpen wordt er uiteraard een link gelegd met de aanwezige chemische industrie in de haven. Het patroon uit de meetresultaten van de meetposten van onder meer de VMM (Vlaamse Milieumaatschappij), wordt in de biomonitoring bevestigd.

Opvallend is de verlaagde waarde voor persistente pesticiden in de Limburgse fruitstreek, zoals DDE, een afgeleid product van DDT, en HCB in de Limburgse fruitstreek.

Daems

Enkele gekende, historische blackpoints duiken opnieuw op zoals Olen en Menen+. Ondanks een lagere deelname aan het onderzoek in deze zones, is er toch duidelijk sprake van verhoogde waarden. Dat is het geval voor cadmium in Olen en voor chloorhoudende verbindingen en lood in Menen+.

De zone Albertkanaal heeft een verhoogde waarde voor DDE.

Het landelijke referentiegebied kent relatief verhoogde waarden voor bijna alle onderzochte parameters. Merkwaardig is de ruime en algemene aanwezigheid van bijvoorbeeld persistente pesticiden als DDE en HCB, die nochtans al lang bij wet verboden zijn.

Zeer markant in de resultaten is dat vrouwen met hogere gehalten aan hormoonverstorende stoffen zoals dioxines, PCB en HCB, meer gebruik moeten maken van vruchtbaarheidsbehandelingen om zwanger te worden.

Er bestaat een samenhang – ik zeg niet ‘een causaal verband’ – tussen hogere gehalten aan lood en de melding van astma en hooikoorts.

Mijnheer de minister, deze greep uit de resultaten is zorgwekkend en moet aanzetten tot onmiddellijke actie. Ik heb wat zitten grasduinen in de persteksten en in de beleidsaankondigingen. U kondigt een zogenaamd stappenplan aan. Ik stel echter vast dat het vooral gaat om het voortzetten van dingen waarmee u al bezig bent. Op zich is dat geen probleem, maar er is ook nood aan een hogere versnelling. Wat meer ambitie is nodig, zeker op het vlak van een meer gebiedsgerichte aanpak, zoals voor de zone Antwerpen – haven en agglomeratie –, als op het vlak van het algemene milieubeleid.

Gebiedsgericht willen we in de eerste plaats focussen op de stedelijke gebieden. Verhoogde astma wijst op de noodzaak aan acties inzake luchtverontreiniging. Ik verwijs nogmaals naar de noodzaak aan een actieplan ‘fijn stof’. Fijn stof is immers de drager van onder meer dioxines en PCB's. Het dringt door tot in het diepst van onze longen. In Roeselare en Haren bij Brussel werd de wettelijke grenswaarde van 35 dagen ondertussen

overschreden. Deze ochtend heb ik gekeken op de website van Ircel (Intergewestelijke Cel voor het Leefmilieu). Antwerpen bevindt zich heel dicht bij de grenswaarde van 35 dagen, Ruisbroek zit aan 34 dagen, Hoboken aan 32 en Borgerhout aan 33. Gent en Zelzate zitten respectievelijk aan 31 en 30 dagen waarin de grenswaarden voor fijn stof werden overschreden.

We vragen bijzondere aandacht voor Antwerpen. De hogere waarden voor chloorhoudende verbindingen wijzen op een relatie met de aanwezige chemische industrie. HCB wordt bijvoorbeeld uitgestoten bij de productie van solventen en mogelijk is het ook een restproduct van de kunststofproductie. Het is nuttig om de aanwezige producten en productieprocessen te screenen op basis van mogelijke gezondheidseffecten. We moeten ook durven kijken naar de effecten van nieuwe stoffen op onze gezondheid, zoals het gebruik van vlamvertragers in bijvoorbeeld computers en textiel. Duurzame chemie mag geen holle slogan zijn.

Natuurlijk stoten we met deze biomonitoring ook op de zogenaamde blackpoints, zoals Olen en Menen+. Daar bevestigen de resultaten wat we eigenlijk al wisten en vreesden. Daar is het geen kwestie meer van verder onderzoek, maar van onmiddellijke sanering op het terrein.

Ook inzake algemeen milieu- en gezondheidsbeleid is er werk aan de winkel. Er moeten vervolgonderzoeken zijn en u kondigt die ook aan. Die moeten gebeuren naar zowel nieuwe stoffen als naar andere mogelijke gezondheidseffecten. Het is bijvoorbeeld zeer merkwaardig dat persistente chloorhoudende pesticiden zoals DDT en hexachloorbenzeen, die nota bene al tientallen jaren bij wet verboden zijn, nog zo manifest aanwezig zijn in het menselijk lichaam. Dit bevestigt de noodzaak van vervolgonderzoek naar bijvoorbeeld pesticiden die vandaag nog frequent worden gebruikt en hopelijk minder persistent zijn. We stellen voor dat de budgetten voor Milieu en Gezondheid in de volgende begroting minstens verdubbelen.

Mijnheer de minister, binnenkort komt u voor België op de voorzittersstoel terecht inzake het EU-leefmilieubeleid. Dit is belangrijk omdat u het debat rond REACH kunt aantrekken. Ik heb begrepen dat premier Blair in het najaar op dit vlak een doorbraak wil forceren. Het is belangrijk dat u een ambitieuze houding aanneemt om

Daems

dat REACH-programma overeind te houden, ondanks alle lobbying.

Mijnheer de minister, het is belangrijk dat er ten gronde over dit dossier wordt gedebatteerd. Welke vervolgonderzoeken zult u gelasten, buiten de lopende biomonitoring naar tieners en volwassenen? Zal er bijvoorbeeld onderzoek gebeuren naar de herkomst van DDE en naar nieuwe chemische stoffen zoals vlamvertragers? Een logische vervolgvraag is of er meer financiële middelen komen voor milieu en gezondheid.

Inzake cadmium zijn er enkele gekende regio's. Gaat u de saneringsacties daar versnellen? Nu blijkt dat er in heel Vlaanderen te veel cadmium wordt opgestapeld met de klassieke problemen op de gezondheid tot gevolg, zoals nierinsufficiëntie. Wat zult u doen om deze opstapeling te beperken naar de totale bevolkingsgroep? Inzake lood is er een mogelijk verband met astma, en bijgevolg ook fijn stof. Meer dan 2 percent van de Vlaamse kinderen heeft te veel lood in het bloed volgens de WHO-richtwaarden. Wat zult u doen om de loodbelasting te doen dalen? Wanneer mogen we het actieplan fijn stof verwachten?

Welke houding zult u aannemen in de discussie over REACH? In hoeverre kan deze unieke biomonitoring worden gebruikt in de discussie, bijvoorbeeld in de bewijslast pro of contra bepaalde chemische stoffen? Welk beleid zult u voeren om hormoonverstorende stoffen terug te dringen, gezien de regionale verschillen bij vrouwen om zwanger te worden?

Gaat u in overleg treden met de havenindustrie om te bespreken welke bron- of outputgerichte maatregelen mogelijk zijn? Overweegt u de invoering van gebiedsgerichte verstrenging van bijvoorbeeld luchtkwaliteitsdoelstellingen? Kunt u een inschatting geven van de toename van de luchtvervuiling eens de afvoer van de containers van het Deurganckdok – naar schatting 5000 extra vrachtwagens per dag – op volle capaciteit draait?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, vanaf de opstart

van het Steunpunt Milieu en Gezondheid ben ik bijzonder geïnteresseerd naar de relatie tussen milieu en gezondheid. Dit steunpunt werd tijdens de vorige legislatuur opgericht onder impuls van het Vlaams Parlement via een resolutie. Het werd belast met een aantal onderzoeken die het beleid moeten ondersteunen. Op die manier kunnen maatregelen worden genomen om oorzakelijke verbanden tussen milieu en gezondheid te vermijden.

Recent werden de resultaten bekendgemaakt van een deel van het biomonitoringonderzoek, namelijk het onderzoek bij pasgeborenen waarbij navelstrengbloed werd onderzocht op schadelijke stoffen veroorzaakt door het milieu. In dit onderzoek werden een aantal aandachtsgebieden onderzocht, zoals de omgeving van verbrandingsovens, de havens, Olen, de fruitstreek en enkele landelijke gebieden. Het is me niet duidelijk of dat nulgebieden zijn.

De resultaten zijn zorgwekkend. Bij Vlaamse baby's zouden hogere cadmiumwaarden zijn aangetroffen dan in het buitenland en in het navelstrengbloed van de Antwerpse pasgeborenen zitten meer PCB's, dioxines en een stof gebruikt voor pesticiden. Overigens zouden de Antwerpse mama's vooral klagen over astma.

Ik heb minister Vervotte ook ondervraagd over dit onderzoek. Zoals ze zei, is het geen vijf voor twaalf, maar wel vijf na twaalf. De tijd van handelen is aangebroken.

De resultaten van dit onderzoek moeten leiden tot concrete initiatieven, tot het leggen van oorzakelijke verbanden en een concrete aanpak. De aanpak inzake normering van bijvoorbeeld de verbrandingsovens hebben duidelijk aangetoond dat er in het verleden wel degelijk een verband kon worden gelegd tussen de uitstoot van de verbrandingsovens en de aanwezigheid van dioxines in het lichaam van de omwonenden. Sinds de normering strenger is en er minder dioxine-uitstoot is, is ook de hoeveelheid dioxine in het bloed van de omwonenden gedaald.

Mijnheer de minister, ik hoop te vernemen dat u bereid bent om initiatieven te nemen. Een krant stelde dat u probeerde om de cijfers te minimaliseren en te nuanceren. Ik geloof echter niet altijd wat in kranten staat. Ik vernam van minister

Van den Eynde

Vervotte dat u samen een brongericht beleid zult voeren. Op welke manier wilt u dat invullen? Bent u van mening dat deze onderzoeksresultaten een nieuwe verontreinigingsbron hebben aangetoond of waren alle bronnen al gekend? Bent u van mening dat er enkel een doelgericht beleid moet worden gevoerd om de gekende verontreinigingen aan te pakken? Meent u dat de huidig geldende milieunormen door de gecontesteerde sectoren nageleefd worden of meent u dat het toezicht hierop versterkt zou moeten worden? Bent u van mening dat voor een aantal van deze sectoren die mogelijk verantwoordelijk zijn voor de vervuiling, de normering strenger moet worden? Zo ja, voor welke sectoren?

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik wil me aansluiten bij de vorige sprekers, althans in die zin dat de resultaten van het biomonitoringonderzoek nu gekend zijn en dat er beleidsopties aan moeten worden gekoppeld. Als ik het goed heb, werd dit opgestart ten tijde van minister Demeester, wat aantoont dat dit voor ons een heel belangrijke problematiek is.

Uit het onderzoek blijkt dat er heel wat vervuilende stoffen zijn aangetroffen in het bloed van moeders en pasgeborenen. Dikwijls gaan de hoeveelheden zelfs boven de grens van de Wereldgezondheidsorganisatie. Het gaat om dioxines, cadmium en lood. Milieugerelateerde gezondheid is een van de prioriteiten van het regeerakkoord. Ik heb er alle vertrouwen in dat er concrete beleidsmaatregelen zullen volgen. Deze week is minister Vervotte ook over deze problematiek geïnterpelleerd. Het is nodig dat u samen met haar een beleid uitstippelt.

Ik wil nog een opmerking maken aan de heer Daems. Ik heb de voorzitter van Groen! gehoord op de regionale televisie AVS over deze aangelegenheid. Het verwondert me enigszins dat u haar bekommernissen hier niet vertolkt. Het verwondert me trouwens ook dat ze hier vandaag niet aanwezig is om rechtstreeks de minister daarover vragen te stellen. Ze verklaarde dat volgens haar de slechte resultaten in de Gentse Kanaalzone

samenhangen met het feit dat er een historische bodemverontreiniging is. Ik heb dat niet gehoord in uw betoog, mijnheer Daems. De voorzitter van Groen! viel ook uit naar de huidige minister van Leefmilieu omdat de budgetten voor de sanering van de historische bodemverontreiniging drastisch zouden zijn verlaagd. Ik begrijp niet goed waarom u nu die link niet legt. Daarom wil ik vragen aan de minister of er volgens hem een verband is met de historische bodemverontreiniging, of zijn er andere nieuwe bronnen voor de vervuiling in het bloed van de moeders en de pasgeborenen?

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit me aan bij de vorige sprekers. Ik zal het niet meer hebben over de budgetten van de bodemsanering, want dat onderwerp komt hier elke commissievergadering aan bod. De resultaten van het onderzoek van het Steunpunt Milieu en Gezondheid zouden tot ongerustheid moeten aanzetten en met een zekere voortvarendheid de bronnen moeten doen aanpakken die deze milieuvervuiling hebben veroorzaakt. Het zijn resultaten die slaan op de blootstelling, namelijk wat we in het lichaam van mensen aan milieuvervuilende stoffen meten.

Om een goede aanpak van de bronnen mogelijk te maken, moeten we die resultaten leggen naast die van milieu-emissies en de milieukwaliteit, en moeten we nagaan in hoeverre er een overlapping is met de milieudruk, meer bepaald de emissie-inventaris van wat er bij de VMM bekend is aan lozingen in lucht, water en bodem. Er moet een 'overlay' worden gemaakt van al die resultaten: waar meten we welke verhoogde concentraties in het menselijk lichaam, waar vinden we verhoogde concentraties van bepaalde pollutanten in de verschillende compartimenten lucht, water en bodem en waar meten we een hoge druk van verontreiniging? Die 'overlay' moet kunnen aantonen welke bronnen verantwoordelijk zijn voor welke effecten en zouden ons moeten aanzetten om die bronnen effectief te saneren.

Ik ben het er met de vorige sprekers mee eens dat dat onderzoek van het Steunpunt Milieu en Gezondheid voortgezet en uitgebreid zou moeten worden, niet alleen op het vlak van te meten stoffen, waarbij prioriteit moet worden gegeven aan stoffen die toxisch persistent en bioaccumu-

Martens

leerbaar zijn. Zoals gezegd, worden er immers nog stoffen teruggevonden die al lang verboden zijn, zoals DDT. Vele van die stoffen breken zeer traag af. Dioxines hebben een halfwaardetijd van 50 jaar. Dat betekent dat dioxines die in ons milieu zitten, er 50 jaar over doen om gehalveerd te raken. Daarom is precies de preventieve aanpak in het REACH- programma over de Europese strategie ten aanzien van stoffen, van cruciaal belang, waarbij men wil voorkomen in plaats van genezen.

De biomonitoring moeten we niet alleen uitbreiden naar stoffen maar ook naar regionale clusters van activiteiten waarrond biomonitoring wordt opgezet. Nu gebeurt dat rond verbrandingsovens, non-ferrobedrijven en industriegebieden zoals de Gentse kanaalzone en het havengebied. We moeten ook kijken naar de gezondheidseffecten in de buurt van stortplaatsen, omdat onderzoek wijst op verhoogde geboortefwijkingen. Dat moet verder worden onderzocht, alsook de omgeving van spaanderplatenindustrieën en schrijnwerkersrijen, waar vaak illegaal spaanderplatafval wordt gebruikt. Daar zijn vaak gezondheidsklachten over. Die platen worden met formaldehyde geproduceerd. De solventen verbranden niet altijd volledig en komen dan vrij. Daarom verdient het aanbeveling om ook die plaatsen in het onderzoek over de biomonitoring te betrekken.

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: De eerste resultaten van het onderzoek bij pasgeborenen zijn ernstig. We moeten daar accuraat op reageren. We moeten die cijfers doortastend, maar zonder te overdrijven, beoordelen.

De biomonitoring is heel belangrijk. Het oorzakelijk verband moet snel duidelijk worden, zodat we dat kunnen aanpakken. De stuurgroep zal na het zomerreces het faseplan verder uitwerken. In de eerste fase zullen de gemeten waarden worden geëvalueerd. In de tweede fase, die snel daarna moet volgen, moeten we bepalen welke de oorzaken zijn van de afwijking van de gemeten waarde. Als het gaat over lokale bronnen, moet de werkgroep die identificeren.

Die fasen worden doorlopen in samenwerking met een panel van deskundigen en – waar nodig

en nuttig – met een jury, om zo snel mogelijk beleidsvoorstellen te doen en actie te ondernemen om de oorzaken weg te nemen.

Het probleem van DDT, eigenlijk van het metaboliet DDE, is de vraag of het historisch is of van recente herkomst. Het product DDT is inderdaad al jaren verboden in Vlaanderen. Het onderzoek daarnaar zal in de eerste fase gebeuren. We zullen zo snel mogelijk een plan opmaken om dit aan te pakken.

Onderzoek wijst uit dat het probleem van vlamvertragers heel ingewikkeld is. Dat maakt het uitwerken van een beleid hierover heel complex. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat we dit niet moeten doen. We moeten dan ook doortastend optreden en een langetermijnvisie ontwikkelen.

Het onderzoek zal worden voortgezet. Het is niet mijn verdienste maar die van mijn voorgangers dat Vlaanderen een voortrekkersrol speelt in de biomonitoring. We moeten die rol blijven spelen en zelfs nog versterken met de steun van de Europese Commissie. We zijn daar volop mee bezig. Door die steun kunnen we de middelen hiervoor verdubbelen.

Ik zal erover waken dat de nodige financiële en personele middelen voor milieu en gezondheid ook in de komende jaren zullen worden vastgesteld. We moeten dit probleem hoogdringend aanpakken, de cijfers goed duiden en de oorzaken aanpakken. De eerste vergadering van de stuurgroep is gepland na het zomerreces.

In het kader van de cadmiumproblematiek werd in Olen een convenant afgesloten met Umicore. Voor Menen werd een actieplan opgesteld door de vorige regering, dat grotendeels werd uitgevoerd. Op basis van een reeks onderzoeken werden raadgevingen geformuleerd in verband met de voedingsgewoonten voor de bewoners van de verontreinigde zones. Mijnheer Daems, ik zal u een volledig overzicht bezorgen van de ondernomen acties in het kader van de cadmiumproblematiek op die twee plaatsen.

Het faseplan is belangrijk, omdat we met een overlegd plan de cadmiumproblematiek en de gemeten opstapeling van cadmium moeten aanpakken. Het opleggen van normen en de handhaving ervan voor de huidige gekende bronnen van

Peeters

cadmiumverontreiniging, en de mogelijke bodemsaneringsacties bij gelokaliseerde historische sterke verontreinigingen, dragen ertoe bij dat de hoeveelheid cadmium in het milieu – die door mensen kan worden opgenomen – niet toeneemt. Hopelijk zal de hoeveelheid verminderen.

Mijnheer Daems, u legt een verband tussen de aanwezigheid van lood en astma. U weet dat er een nieuwe grenswaarde voor lood is opgenomen in de eerste dochterrichtlijn luchtkwaliteit 1999/30/EG. De nieuwe grenswaarde trad in werking op 1 januari 2005. Hoge waarden, in de buurt van de grenswaarden, worden vastgesteld in Hoboken en Beerse. Dat is te wijten aan de aanwezigheid van non-ferro-industrie. Ondertussen loopt een specifiek bodemsaneringsplan voor de Antwerpse regio rond Hoboken. Op dit moment wordt uitgezocht hoe de sanering precies kan worden uitgevoerd met zo weinig mogelijk hinder voor alle bewoners. Voor de vermindering van de opname van lood zal ik met minister Vervotte een preventief gezondheidsplan verder uitwerken.

Voor de overschrijding van de norm voor fijn stof in het meetjaar 2002 werd een saneringsplan opge maakt. Daarin werden een aantal generieke maatregelen opgenomen. Omdat de hoge concentraties fijn stof in heel Vlaanderen voorkomen, vormt de ontwikkeling van een algemeen Vlaams fijn stof plan een belangrijke prioriteit. Ik ben volop bezig met de afronding van dat plan. Door de ernst van de situatie, namelijk het doordringen van fijn stof in de longblaasjes, met alle negatieve effecten, zal ik dat zo snel mogelijk afwerken.

Mijnheer Daems, als ik me niet vergis is 70 procent van het fijn stof in Vlaanderen afkomstig van buiten Vlaanderen, maar dat wil niet zeggen dat we niet doortastend moeten handelen. Met het actieplan fijn stof zullen we dat ook doen.

U hebt terecht opgemerkt dat ik het genoeg heb in de tweede helft van dit jaar het REACH-dossier te mogen opvolgen. REACH behandelt een belangrijke problematiek. We moeten ijveren voor een ambitieuze invulling, vooral van het substitutiebeginsel. Als er andere, minder schadelijke producten zijn met dezelfde eigenschappen of effecten, moeten ze worden gebruikt. We gaan er wel

van uit dat hierbij rekening wordt gehouden met het kostenelement.

Er wordt terecht de nadruk op gelegd dat het REACH-dossier een belangrijke stap voorwaarts moet zijn, ook voor Vlaanderen. We zullen er op Europees niveau alles aan doen om de REACH-verordening ambitieus in te vullen. In de biomonitoringscampagne werd bij een eerste inschatting vastgesteld dat moeders van baby's met hogere gehalten aan endocrien versturende stoffen, in dit geval PCB's, dioxineachtige stoffen en HCB, meer problemen met vruchtbaarheid vermelden.

Het eindrapport van de studie 'Identificatie van indicatorsoorten voor impact van endocrien versturende stoffen/hormonale stoffen', uitgevoerd in opdracht van de cel Milieu en Gezondheid, is goedgekeurd en vrijgegeven.

Op basis van de resultaten van deze studie en de resultaten van de biomonitoringscampagne zal begin juli 2005, in een overlegvergadering met alle betrokkenen van de overheid en de wetenschappelijke experts, het vervolgtraject van beleidsinitiatieven omtrent endocriene verstoring uitgestippeld worden. Ook hiervoor wordt dus een heel concrete actie op touw gezet om een en ander in te kleuren en op te stellen.

Cijfers tonen aan dat de door de havenindustrie gerealiseerde reducties van luchtmissies aanzienlijk zijn. In de plan-MER van de langetermijnvisie 'havens', werd berekend dat de door havens gegenereerde transporttrafiek slechts een beperkt deel van de totale mobiliteit in Vlaanderen betekent. Er bestaan vandaag weinig argumenten om te pleiten voor een gebiedsgerichte verstrenging van de luchtkwaliteitsdoelstellingen. Een dergelijk beleid moet op Europees niveau bepaald worden omdat de luchtproblematiek natuurlijk niet ophoudt aan de grenzen van de lidstaten. Er moet voldoende aandacht worden besteed aan het behalen van de algemene luchtkwaliteitsnormen over het hele Vlaamse grondgebied.

Eenmaal het Deurganckdok op volle capaciteit draait, zal het een toename van het vrachtwagenverkeer met zich meebrengen. Door de overheid werden de voorbije jaren al serieuze inspanningen geleverd om de containers van het Deurganckdok via het spoor en de binnenvaart af te voeren. Deze mogelijke nieuwe bron van verontreiniging

Peeters

bepert zich tot de problematiek van de mobiliteit en luchtverontreiniging. We zullen de zaak zeker verder opvolgen.

Mevrouw Van den Eynde, de vragen over de aanpak heb ik al beantwoord. Ik heb het gehad over de eerste en tweede fase van het stappenplan. Het is van erg groot belang om de oorzaak van de verontreiniging duidelijk te lokaliseren en er de juiste beleidsvoorstellen bij te formuleren.

Het gebruik van DDT en HCB is sinds de jaren zeventig verboden in ons land. Het is heel eigenaardig, maar toch vinden we restanten van deze stoffen terug in het navelstrengbloed. Er moet worden nagegaan hoe dat in hemelsnaam mogelijk is.

De emissies van de zware metalen cadmium en lood zijn vooral afkomstig van de non-ferro-industrie in Vlaanderen. Het is positief dat de emissies dankzij de aangehouden inspanningen momenteel zeer laag zijn. De naleving van de normen wordt verder opgevolgd.

De milieukwaliteitsnorm voor lood in zwevend fijn stof, of PM10, die geldt vanaf 2005, werd voor het kalenderjaar 2004 op één meetpunt overschreden: in Beerse. De belangrijkste bijdrage tot de concentraties daar zijn de emissies van een non-ferrobedrijf. De afdeling Milieu-inspectie maande de exploitant van dit bedrijf aan om dringend een saneringsplan te starten voor de beperking van de diffuse emissies. Ook dat wordt verder opgevolgd.

Op gebied van dioxines werden er het voorbije decennium zware inspanningen geleverd om te komen tot een doorgedreven emissiebeperking. Die inspanningen hebben reeds effect. We merken verlaagde gehalten in hoefemelk en dergelijke.

Voor de beperking van de PCB-vervuiling verwijs ik naar het verwijderingsplan voor PCB-houdende apparaten. Naar aanleiding van de eerste vaststellingen te Menen voerde de afdeling Milieu-inspectie in 2004 een sectoraal onderzoek uit, waarbij onder meer bij een reeks shredderinstallaties een beduidende emissie van PCB's werd vastgesteld, zowel via de schouwen als via diffuse verspreiding. De exploitanten van die installaties

werden aangemaand om de nodige aanpassingen te doen.

Op al die domeinen zijn er al acties geweest. De afdeling Milieu-inspectie heeft de nodige actieplannen gevraagd aan bepaalde bedrijven en volgt alles op.

De resultaten van de biomonitoring bij pasgeborenen zijn heel belangrijk. We zullen met de nodige doortastendheid handelen. We zullen werken aan de hand van een goede kennis en van goed materiaal. We zullen overleg plegen met deskundigen. Eventueel zullen we ook werken met een jury om er absoluut zeker van te zijn dat we de juiste maatregelen nemen tegen de juiste sector of het juiste bedrijf. We zijn ook volop bezig met REACH en met het fijnstofactieplan met het oog op een verbetering van de bekendgemaakte resultaten.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt gelijk dat we niet aan overacting mogen doen. In uw antwoord voel ik echter ook weinig bereidheid tot doortastendheid. U stelt voornamelijk dat u met een aantal dingen bezig bent. Het zijn zaken die ofwel door uw voorgangers ofwel door u werden opgestart. Ik heb de indruk dat het 'business as usual' is.

Voor fijn stof en voor REACH geef ik u het voordeel van de twijfel. Daarover moeten we verder praten na het zomerreces. Ik hoop dat er tegen die tijd een actieplan is. Ondertussen zal het aantal meetpunten voor fijn stof waar de waarden worden overschreden, zeker stijgen – zeker met een warme zomer in het verschiet.

Hetzelfde geldt voor lokale bronnen. U stelt dat er een en ander aan de gang is in Olen, Hoboken en Menen. Het is natuurlijk goed dat u de lopende acties verder uitwerkt, maar toch is er behoefte aan een versnelling, aan een hoger tempo. Bijvoorbeeld voor cadmium volstaat het niet om alleen de lokale bronnen aan te pakken. Het is gebleken dat cadmium een Vlaams probleem is. We moeten onderzoeken wat de oorzaak is. Voor een stuk zal die kunnen worden gerelateerd aan voeding. We moeten nu aan de slag gaan en iedereen in Vlaanderen, niet alleen de mensen in de buurt van de 'hotspots', duidelijk maken dat er

Daems

iets moet worden gedaan in verband met de opname van cadmium in voedsel.

Voorlopig stuurt u een en ander door naar de stuurgroep die in september 2005 van start zou gaan. In uw beleidsnota schrijft u dat er een moeilijke ruimtelijke en economische context is. Dat klopt en noopt ons volgens mij tot een hogere versnelling. Ik heb de indruk dat een aantal zaken worden verdrongen in stuurgroepen. Uw antwoord is voor mij enigszins teleurstellend.

Het verschil tussen de havengebieden van Antwerpen en Gent is duidelijk. Antwerpen is trouwens een van de grootste clusters van chemische industrie ter wereld. Het zou interessant zijn om extra nadruk te leggen op dat gebied, zowel inzake de chloorhoudende verbindingen, als op het vlak van de mobiliteit, want er zal de komende maanden en jaren heel wat veranderen door het Deurganckdok. Een aantal conclusies van de biomonitoring in de Antwerpse agglomeratie worden ook bevestigd door milieumetingen.

Mevrouw Schauvliege, ik kan thuis de regionale televisiezender AVS niet ontvangen en ik volg het doen en laten van mijn voorzitter niet elke dag. Ik weet dus niet wat ze heeft gezegd, maar als ze een pleidooi heeft gehouden voor extra middelen voor bodemsanering, dan kan ik haar woorden alleen maar ondersteunen. De heer Martens merkte op dat herhaling misschien werkt. We hebben in deze commissie al 27 keer gezegd dat er in Nederland 200 miljoen euro is voor bodemsanering en hier 10 miljoen euro. Ik hoop dat er meer geld komt.

Ik kondig alvast een motie aan.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik bedank u voor uw antwoord. In tegenstelling tot de heer Daems ben ik er wel tevreden mee. Ik vind het goed dat u niet onbezonnen te werk gaat. U moet heel doortastend optreden, maar dat moet zeker gebeuren in overleg met een stuurgroep die de juiste gegevens naast elkaar kan leggen en bekijkt hoe we een brongericht en doelgericht beleid kunnen voeren. Het is niet nodig dat u vandaag al vertelt hoe

u de individuele bedrijven wilt aanpakken. We moeten eerst kijken wat mogelijk is en hoe we een oplossing kunnen bieden.

Ik heb begrepen dat VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) in samenwerking met uw administratie en met de administratie Gezondheid werk zal maken van een stappenplan. U had het over: 'een zeer snel oorzakelijk verband'. Hoe snel denkt u dat het oorzakelijke verband kan worden aangetoond?

Tijdens de vorige legislatuur werd het Steunpunt Milieu en Gezondheid opgericht door het Vlaams Parlement. Ik zou het heel graag, in samenwerking met de commissie voor Welzijn, mee kunnen sturen en een aantal beleidsinitiatieven mee kunnen ontwikkelen. We zijn immers allemaal bekommerd over de relatie tussen milieu en gezondheid. Die relatie moet ons uitgangspunt vormen. Ik wil er echt op aandringen om de commissie nog een keer bijeen te roepen.

Ook ik kondig een motie aan.

De heer Bart Martens: Mijnheer de voorzitter, ook ik kondig een motie aan vanuit de meerderheid.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de heer Daems heeft me niet goed begrepen. Ik ben geen kiekeu zonder kop. Wie maatregelen neemt, moet eerst de oorzaken heel goed kennen. Er zijn twee niveaus. Er is het algemene niveau waaronder het beleid en REACH vallen. Het andere niveau bestaat eruit om de oorzaken aan te pakken die hebben geleid tot het cijfermateriaal. Ik heb het volste vertrouwen in de academici en deskundigen die ons vertellen hoe we de zaken moeten aanpakken. Ik zal doortastend werken en er zeker op aandringen dat de oorzakelijke verbanden zo snel als mogelijk worden gelegd, zodat de nodige initiatieven en beleidsmaatregelen kunnen worden genomen.

Mijnheer Daems, als u het hebt over 'business as usual', dan hebt u niet goed naar mijn antwoord geluisterd. Ik heb een aantal bijkomende elementen en acties opgesomd. Ik wil eerst 'facts and figures' en heel duidelijk weten hoe de deskundigen een en ander interpreteren. Dat vraagt nog even tijd maar de resultaten die daarna dankzij de goede beleidsmaatregelen zullen worden geboekt, zullen meer efficiënt en doortastend zijn dan

Peeters

maatregelen die nu plots zouden worden gelanceerd, waarvan het oorzakelijke verband niet is aangetoond en waarmee dus mogelijk op de verkeerde wordt geschoten.

De voorzitter: De heer Daems heeft het woord.

De heer Rudi Daems: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, als we ons verdrinken in de causaliteitsdiscussie, dan zullen er allerlei afwijkingen in wetenschappelijke studies komen die elkaar tegenspreken. Er is nog zoiets als het voorzichtigheidsbeginsel en er is ook nog zoiets als het voorzorgsbeginsel. Een aantal van de bekendgemaakte cijfers bevestigen wat we al weten, zeker voor bepaalde gebieden in Vlaanderen.

Zo is het al lang geweten dat heel Limburg, maar zeker het noorden van die provincie, de helft van de Kempen en een heel stuk van Nederland gewoon te zwaar belast zijn met een diffuse verontreiniging met zware metalen zoals cadmium. Het is dan toch niet meer nodig om te zoeken naar de causaliteit? Studies uit het begin van de jaren tachtig toonden de vervuiling al aan. Na een toch wel vrij grondig onderzoek tussen de relatie van vervuilende stoffen en gezondheid bij pasgeborenen, zijn er nu toch extra argumenten om een tandje bij te steken.

Minister Kris Peeters: We willen geen bijkomende studie. We zullen de resultaten samen met deskundigen bekijken om te zien wat de oorzaken ervan zijn. Het is niet aan het kabinet om uit het cijfermateriaal een oorzaak te halen. Ik moet me daartoe baseren op de mening van de deskundigen. Ik herhaal dat het dus niet om een bijkomende studie gaat.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Daems, door mevrouw Van den Eynde en door de meerderheid werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de gevolgen van het ontbreken van de afbakening van de risicozones

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de gevolgen van het ontbreken van de afbakening van de risicozones.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, meermaals komt het voor dat bij hevige regenval bepaalde gebieden in Vlaanderen sterk onderhevig zijn aan waterschade. We hebben dat de voorbije dagen nog kunnen ondervinden. Steeds laait dan meteen ook de discussie over de rampenverzekering weer op. Zowel in de Senaat als in de Kamer werd federaal minister Verwilghen aangesproken over het uitblijven van een degelijke rampenverzekering. Die kon niet van start gaan omdat de afbakening van de risicogebieden door de gewesten nog niet was gebeurd. De gewesten hadden het blijkbaar moeilijk om de criteria voor de risicogebieden op elkaar af te stemmen. Verleden week werd in de bevoegde Kamercommissie besloten om de brandverzekering op te trekken zodat de rampenverzekering toch van start kan gaan.

Kunt u me meedelen in hoeverre de criteria tot afbakening van de risicozones uiteindelijk op elkaar werden afgestemd door de gewesten? Welke criteria werden er gewijzigd ten aanzien van de criteria die bij de voorlopige afbakening werden aangenomen? Federaal minister Verwilghen stelde dat de rampenverzekering niet van start kon gaan omdat hij nog steeds niet over afbakeningskaarten beschikte. Voldeden de voorlopige afbakeningskaarten dan niet? Bestaat er inmiddels al digitaal kaartmateriaal van de waterlopen en de valleien om de afbakening te vergemakkelijken? Hoe komt het dat de afbakeningskaarten nog steeds niet klaar zijn?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik heb een volledig overzicht van dit dossier bij elkaar gezocht. Ik zal het u netjes

Peeters

meegeven. We startten met meerdere overlegondes met afgevaardigde experts van het federale niveau en de gewesten. Dat overleg heeft ertoe geleid dat federaal minister Verwilghen een ontwerp-KB heeft opgemaakt dat de criteria vastlegt op grond waarvan de verschillende gewesten hun overstromingsrisicozones moeten afbakenen.

Hierover vond in november overleg plaats binnen de Vlaamse Regering. We stelden toen vast dat de federale regering bezig was met een voorontwerp van wet om de wet van 21 mei 2003 met betrekking tot de rampenverzekering opnieuw te wijzigen. Dit voorontwerp werd op 10 december 2004 door de federale regering goedgekeurd met het oog op het inwinnen van advies van de Raad van State. Daarop besliste de Vlaamse Regering om aan de federale regering te vragen of – gelet op haar intentie tot wetwijziging en uitlatingen hierover in de pers – dit ontwerp van besluit nog actueel was.

Op 17 februari 2005 deelde minister Verwilghen me mee dat het ontwerp van koninklijk besluit ondanks de voorgenomen wetwijziging nog steeds actueel bleef. Op vrijdag 4 maart verleende de Vlaamse Regering haar akkoord aan het ontwerp met volgende preciseringen: het criterium van de belangrijkheid moet verwijzen naar een referentie, zijnde het maaiveld, én op de kaarten moeten de perceelsgrenzen aangegeven zijn.

De Vlaamse Regering herinnerde aan het feit dat het Vlaamse Gewest overeenkomstig het regeerakkoord voorstander blijft voor de overdracht van bevoegdheden inzake het Rampenfonds naar de gewesten. Op die manier is één overheid verantwoordelijk voor preventie via de bouwvergunningen en voor de eventuele lasten verbonden aan schade door overstromingen van bebouwde eigendommen.

In het ontwerp van KB worden de zones met hoog overstromingsrisico op grond van twee criteria gedefinieerd. Ten eerste is er het criterium van de belangrijkheid, waarbij als maat de hoogte van het overstroomde water op het terrein wordt genomen, namelijk 30 centimeter. Het tweede criterium betreft de terugkeerperiode, de maat van herhaling. Als norm werd 1 op 25 jaar genomen of op grond van het zich voordoen in de zone van

meer dan twee overstromingen gedurende de laatste 10 jaar.

Nadat ik minister Verwilghen geïnformeerd heb over het standpunt van de Vlaamse Regering, heb ik niks meer vernomen. De afdeling Water is bijna klaar met de afbakening van de risicozones. Daarbij wordt effectief digitaal kaartmateriaal gebruikt, dat simulaties met verschillende criteria mogelijk maakt. Het Vlaamse Gewest heeft zich dus correct van zijn verplichtingen gekweten.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de minister, uw antwoord verbaast me. Minister Verwilghen heeft steeds gesteld dat de verantwoordelijkheid bij de gewesten lag waarom de rampenverzekering niet tot stand kon komen. Ik zal mijn collega in de Kamer op de hoogte brengen van uw antwoord. Ik ben benieuwd naar de discussie die volgende week in de Kamer tijdens de plenaire zitting zal worden gevoerd.

Minister Kris Peeters: Ik kijk er ook naar uit.

De heer Patrick Lachaert: Als ik het goed heb begrepen, is dit een verzekeringsprobleem. Het gaat over de juridische gevolgen van het plaatsen van gebouwen in risicozones. De verzekeringsmaatschappij wil dat risico niet dekken, tenzij er andere premies worden betaald. Dat stuit dan weer op weerstand van elke verzekeringnemer omdat er een onevenwicht is. Dat federale probleem is nog niet uitgeklaard met de federatie van verzekeringsmaatschappijen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW)

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Peumans tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmi-

Voorzitter

lieu en Natuur, over de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening.

De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, met de integrale waterfacultuur hebben we een goede stap vooruit gezet. Mijn vraag gaat over een aantal beslissingen die de Vlaamse Regering ondertussen heeft genomen in het kader van een al dan niet andere indeling van de drinkwatervoorziening in Vlaanderen. De aanleiding voor deze vraag is ook de algemene vergadering van de VMW van vrijdag 10 juni in Hotel Conrad.

Ik was op die vergadering aanwezig als vertegenwoordiger van mijn gemeente. Het was een soort communistische bijeenkomst, waarbij iedereen zich van commentaar moest onthouden ten aanzien van de voorzitter, de heer Ludo Gelders. Die is trouwens door de Vlaamse Regering aangesteld. Ik heb daar een aantal vragen gesteld waarop ik geen antwoord heb gekregen. Ik maak van deze vraag om uitleg gebruik om alsnog een antwoord te krijgen, vanuit de redenering dat de helft plus één van de bestuurders van de raad van bestuur van de VMW vertegenwoordigers zijn van het Vlaamse Gewest.

Mijn vraag is gebaseerd op een beslissing van de Vlaamse Regering van 26 november 2004, op de beslissing van de raad van bestuur van de VMW van 15 december 2004, de beslissing van de Vlaamse Regering van 17 december 2004 en de overeenkomst van 24 december 2004 tussen de VMW en uzelf. In die overeenkomst zijn een aantal afspraken gemaakt over de manier waarop onderhandeld zou worden over het bod van 120 miljoen euro voor de aandelen van het Vlaamse Gewest in de VMW. Er is een operatie gekomen met 40 miljoen euro via uittreding en 80 miljoen euro voor de twee grote spaarbekkens die eigendom zijn van het Vlaamse Gewest en die aan de VMW worden verkocht.

Mijnheer de minister, u hebt een aantal verdienstelijke pogingen ondernomen om het landschap van de watervoorziening te herzien. In ernstige kranten staat dat de VMW de onderhandelingen op een erg arrogante manier voert. Mijnheer

Daems, ik heb het dan nog niet over wat zich in 'de Limburg' afspeelt. De Vlaamse Regering had daar de krijtlijnen bepaald en ging een aantal decretale initiatieven nemen. Dat was een schitterend voorstel, maar de vakbonden hebben zich geroerd. We zullen daar in de toekomst nog op terugkomen omdat het verhaal steeds onduidelijker wordt en ik niet weet of de consument daarmee gediend is.

Mijnheer de minister, is het bod van de VMW op de participatie van het Vlaamse Gewest in VMW niet strijdig met het belang van VMW? Het was aanvankelijk de bedoeling om alle aandelen te verkopen. Nadien is beslist om niet over te nemen, maar om uit te treden, waarbij een uittredingsvergoeding zou worden betaald. Is dit voor de bestuurders, benoemd op voordracht van het Vlaamse Gewest, geen duidelijk belangenconflict omdat het bod wel in het belang is van het Vlaamse Gewest, maar niet in het belang van de VMW? Het uitbetalen van een uittredingsvergoeding heeft uiteraard gevolgen voor alle vennoten van de VMW.

Heeft de maatschappij de winsten van de watervoorzieningsdiensten, in het bijzonder de dienst Limburg, niet aangewend in overtreding met de statuten en het oprichtingsdecreet? Er zijn vier watervoorzieningsdiensten opgericht, en de zeer grote winsten die in Limburg worden gemaakt, worden gebruikt om de gaten in andere provincies dicht te rijden. Dat is een vorm van interne Vlaamse transfers, waarmee ik problemen heb. Heeft de VMW niet eveneens verliezen van watervoorzieningsdiensten aangezuiverd in overtreding met de statuten en het oprichtingsdecreet VMW van 28 juni 1983? Mijn gemeente overweegt om een schadeclaim in te dienen om eindelijk duidelijke jurisprudentie te krijgen.

Is de beslissing van de raad van bestuur met betrekking tot de verwerving in volle eigendom van de spaarbekkens Kluizen en de Blankaart, niet strijdig met het belang van de VMW en met datgene wat het Vlaams Parlement heeft beslist in artikel 33 van het programmadecreet 2002? Dat artikel verleent kosteloos een recht van opstal van maximum 50 jaar. De heer Gelders beweerde dat dit inmiddels was opgeheven. Ik zou graag uw mening daarover kennen.

Is de verkoop van beide spaarbekkens al gebeurd? Op bladzijde 43 van het jaarverslag staat dat de

Peumans

verwerving zou gebeuren door een lening bij Ethias met de reserves van de pensioenverzekering als onderliggende waarde. Wat betekent dat? Wat is de finaliteit van de overeenkomst getekend tussen VMW en de minister van 24 december 2004, en met name de zinsnede dat ‘de partijen zich verbinden over en weer loyaal en te goeder trouw onderhandelingen te voeren, ter realisering van de in preambule 3 aangeduide doelstellingen’?

Klopt het uitgangspunt dat alle provincies zich eens moesten verklaren over het nieuwe model van zogenaamde rechtsvorm ‘maatschap’? Waar is dit afgesproken? De provincie Limburg heeft zich daartegen verzet of onthouden, dat weet ik niet precies. Er is blijkbaar door de raad van bestuur van de VMW gestemd en de heer Gelders heeft op de receptie aan sommigen gezegd wat het resultaat was. Tot op heden is er echter nog geen verslag en dus ook geen officiële uitslag. Daardoor kan ik niet met zekerheid zeggen of de provincie zich heeft onthouden of tegengestemd. Ik herhaal dat de algemene vergadering een folkloristische bijeenkomst was met communistische inslag.

Kunt u me tot slot zeggen wat de totale kostprijs was van deze algemene vergadering in Hotel Conrad, een van de chicste hotels in Brussel?

De voorzitter: De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, de beslissing om het aandeel van het Vlaamse Gewest in de VMW te verkopen, is genomen door de vorige regering. Bij de begrotingscontrole 2003 kwam men een paar miljoenen te kort. Nadat alle kasten waren opengetrokken, is ontdekt dat het Vlaamse Gewest nog een aandeel van 25 of 26 percent in de VMW had. Daar is het etiket van 50 miljoen op gekleefd.

Die beslissing heeft bij de VMW en de gemeentelijke vennoten heel wat commotie veroorzaakt. De VMW stelde dat het ging om subsidies die nu moesten worden terugbetaald. De andere drinkwatermaatschappijen die op dezelfde wijze waren vergoed, moesten dat niet doen. Vandaar dat het me logisch lijkt dat de VMW een bod heeft gedaan op de aandelen van het Vlaamse Gewest om haar positie van grootste drinkwaterproducent en -leverancier te handhaven en het vijandige bod van het consortium Händel te counteren.

De minister en de Vlaamse Regering proberen om een sanering van het drinkwaterlandschap door te voeren. Het is logisch dat de VMW, die een dekingsgebied heeft over heel Vlaanderen, daar een centrale rol in speelt.

Ik begrijp de houding van de vennoten uit Limburg niet goed. Moet de VMW-Limburg worden afgesplitst om de gedaalde resultaten van Inter-electra goed te maken? Ik heb daar mijn bedenkingen bij.

De herstructurering is met meer dan 90 percent van de stemmen van de vennoten-aandeelhouders goedgekeurd. De herinrichting van het drinkwaterlandschap kan beginnen.

De dienstverlening van de VMW is op alle vlakken – ik denk aan de legionellabestrijding en de samenwerking met de gemeenten-vennoten – zeer goed. De vennoten kunnen heel vaak een beroep doen op de VMW, dus de verhouding is zeer goed.

Mijnheer Peumans, ik was ook uitgenodigd in het Conrad Hotel, maar ik was niet aanwezig. Het is logisch dat alle grote maatschappijen hun jaarvergadering in Brussel houden. Ook Dexia en Ethias doen dat, dus dat is een detail. Als dat één keer per jaar gebeurt, maak ik daar geen probleem van.

De heer Patrick Lachaert: Het zou inderdaad wenselijk zijn het waterlandschap in een bepaalde vorm te gieten, zodat er een zekere logica in zit. Het moet mogelijk zijn een betere structuur uit te bouwen, zodat er meer met regio's wordt gewerkt.

Als we kunnen overstappen naar een beperkt aantal watermaatschappijen, zal dat zeker ten goede komen van de verbruiker. Uiteindelijk willen we tot een algemene Vlaamse organisatie van het waterlandschap komen. Dat was al een streefdoel van veel regeringen. Voormalig minister Kelchtermans heeft dat als eerste aangekondigd. Overal op dezelfde manier dezelfde prijs betalen, is natuurlijk een wensdroom, maar ik denk dat we eraan moeten beginnen.

Bij welke watermaatschappij iemand aansluit, is afhankelijk van de gemeente. Dat kost enorm veel geld. Ik denk dat de uitvoerende en de decreetgevende macht inspanningen moeten doen om

Lachaert

dat beter te organiseren. Dat stuit natuurlijk op weerstand van de gemeentebesturen, die mandaten hebben in de drinkwatermaatschappijen. Bij coalitiebesprekingen is het belangrijkste mandaat dat van de watermaatschappij, want dat wordt het best betaald. Dus daar bevindt zich het grootste probleem.

Minister Kris Peeters: Mijnheer Peumans, we hebben hier te maken met een samenwerkende vennootschap. De raad van bestuur moet het bod beoordelen, en de algemene vergadering moet de ultieme beslissing nemen. Ik weet niet of er een tegenstrijdigheid is tussen het belang van de bestuurders en het belang van de vennoten.

Het vennootschapsrecht is hier van toepassing. Mocht het vennootschapsrecht geschonden zijn, zijn de nodige instrumenten voorhanden om dit aan te vechten. Het staat iedereen, en in eerste instantie zeker de leden van de algemene vergadering, vrij dat ook te doen als er grond voor zou zijn. Persoonlijk zie ik geen elementen om te veronderstellen dat er een belangenconflict zou zijn. Dan zou bij elke vennootschap waar de hoofdaandeelhouder de bestuurders benoemt, een en ander volledig moeten worden herbekeken. Maar nogmaals: mocht er sprake zijn van een belangenconflict, kan dat worden aangevochten, wat u naar ik begrijp ook zult doen.

U verwijst naar de eerste alinea van artikel 42 van de statuten. Daar staat: 'Indien de rekening van een dienst met een negatief saldo wordt afgesloten, moet dit laatste door de vennoten van de dienst, met uitsluiting van het Vlaamse Gewest, de provincies en de instellingen van openbaar nut, in speciën aangezuiverd worden.' De vraag die u stelt, is of deze statutaire bepaling van toepassing is op de analytische rekeningen van de verschillende watervoorzieningsdiensten in hun huidige vorm.

Ik heb daarover de VMW bevraagd, die me volgende elementen heeft overgemaakt. De VMW heeft in elke provincie van haar ambtsgebied een watervoorzieningsdienst georganiseerd. Voor elk van deze diensten wordt thans binnen de analytische boekhouding een resultaatrekening bijgehouden, waarvan de som de resultaatrekening geeft van de VMW. Deze rekeningen passen in

de economische boekhouding en omvatten dus alle kosten en opbrengsten, zoals voorgeschreven in de vennootschapswetgeving. Deze rekeningen zijn dus fundamenteel verschillend van de rekeningen bedoeld in de artikelen 7 en 8 van het decreet van 28 juni 1983 houdende oprichting van de instelling Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening en de hierop gebaseerde statuten van de VMW, namelijk artikel 41 en volgende. Hier is steeds sprake van ontvangsten en uitgaven, zodat hier duidelijk rekeningen op basis van een kasboekhouding bedoeld worden.

Toegepast op het resultaat van 2004 geeft dit volgend resultaat. De huidige resultaten op basis van de economische boekhouding van de verschillende watervoorzieningsdiensten zijn: West-Vlaanderen: -219.052,59 euro; Oost-Vlaanderen: -1.563.993,29 euro; Vlaams-Brabant: 2.839.427,66 euro; Limburg: 4.419.407,72 euro. Omgerekend op kasbasis zoals bedoeld in de statuten levert dit echter volgend resultaat op: West-Vlaanderen: 9.764.041,41 euro; Oost-Vlaanderen: 4.489.589,27 euro; Vlaams-Brabant: 10.673.949,34 euro; Limburg: 15.696.669,38 euro. Geen enkele van de vier watervoorzieningsdiensten is op kasbasis deficitair, zodat er geen sprake is van enig negatief saldo zoals bedoeld in artikel 42 van de statuten. De bepalingen van de eerste alinea van artikel 42 van de statuten kan dan ook niet toegepast worden.

Het resultaat van de vier watervoorzieningsdiensten, bekomen op basis van de economische boekhouding, wordt voor elk van deze diensten verwerkt zoals wettelijk voorzien, hetzij door toevoeging aan de reserves van de dienst, hetzij door overboeking naar een rekening 'Overgedragen winst of verlies'. Uitbetaling van dividend aan de vennoten is op dit ogenblik niet mogelijk vermits artikel 8 van het VMW-decreet bepaalt dat het aan de vennoten toe te kennen winstaandeel beperkt is tot de som van de door deze vennoten bij de maatschappij verschuldigde jaarrenten. Geen enkele gemeentelijke vennoot heeft nog een dergelijke schuld.

Hieruit blijkt duidelijk dat de VMW niet in overtreding is met haar statuten, in het bijzonder met artikel 42. Dit wordt uitdrukkelijk vermeld in het verslag van het college van commissarissen aan de algemene vergadering. Als ik me niet vergis, mijnheer Peumans, hebt u tegen de goedkeuring

Peeters

gestemd. Als het college van commissarissen aan de algemene vergadering meedeelt dat de statuten gerespecteerd zijn, op basis van deze uitleg, dan is de vraag hoe men die jaarrekening niet kan goedkeuren, tenzij er andere motieven achter liggen. Die ken ik niet en die interesseren me ook in mindere mate. Ik heb begrepen dat er maar twee tegenstemmen waren.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, als ik de antwoorden die u nu geeft aan een advocaat voorleg, zal die met veel gemak u daar een totaal andere uitleg aan geven. Deze vraag komt niet uit mijn koker maar uit de koker van een zeer degelijk advocatenbureau. De commissievoorzitter, die zelf advocaat is, kan dit getuigen. Ik heb voormalig minister Kelchtermans ooit horen zeggen dat, als je advies vraagt aan drie advocaten, je drie verschillende adviezen krijgt. De vraag is alleen wie de zaak beslecht. De redenering die u opbouwt, is net dezelfde als wat u zegt over de strijdigheid in verband met mijn eerste vraag. Er zijn advocaten die zeggen dat het ook over kiesheid gaat, maar ik ga daar niet over oordelen.

Minister Kris Peeters: Ik ben vroeger ook nog advocaat geweest en was wat gespecialiseerd in vennootschapsbelasting en vennootschapsrecht. Zoals u zegt, zal elke advocaat u goed kunnen informeren, maar de rechter zal oordelen wie aan het langste eind trekt. Uw advocaten zullen u wel moeten vertellen dat wanneer het college van commissarissen zegt dat de statuten zijn nageleefd en de boekhouding conform is gebeurd, er niet alleen een probleem is van de raad van bestuur maar ook van die commissarissen.

Mijnheer Peumans, in uw derde vraag hebt u toch iets over het hoofd gezien. U verwijst naar artikel 33 van het programmadecreet 2002. Het Vlaams Parlement, waar u deel van uitmaakt, heeft op 22 april 2005 de bepaling vervangen. Dit werd gepubliceerd in het Staatsblad op 13 mei 2005. Ik zal u de volledige tekst hiervan overmaken zodat u dat met uw raadgevers kunt bekijken.

Voor de verkoop van de spaarbekken is een verkoopovereenkomst gesloten op 24 december 2004. De definitieve akte die de verkoop moet bezegelen, is nog niet verleden.

De overeenkomst van 24 december 2004 is in eerste instantie een verkoopovereenkomst voor de eigendomsoverdracht van de spaarbekkencomplexen Kluizen en de Blankaart aan de VMW. In deze overeenkomst werd ook de afspraak gemaakt dat beide partijen loyaal en te goeder trouw de door de Vlaamse Regering bevoegde herstructurering van de Vlaamse watersector zouden realiseren. De VMW heeft in overleg met zijn aandeelhouders een herstructureringsvoorstel uitgewerkt, waarvan de door de Vlaamse Regering gewenste herstructurering op provinciale basis de hoofdlijn is. Dit voorstel is op de algemene vergadering door de vennoten met een zeer ruime meerderheid van meer dan 90 percent goedgekeurd.

De oprichting van de nieuwe maatschappen moet decretaal en statutair geregeld worden. Hierbij moet ook in de noodzakelijke meerderheden voorzien worden om de nieuwe organisatievormen uiteindelijk gestalte te geven.

Op de jaarvergadering van de VMW waren 300 deelnemers aanwezig. Het is de traditie dat die vergadering in Brussel plaatsheeft. Men heeft gezocht naar een geschikte locatie. De ingediende offertes varieerden van 17.700 euro tot 22.000 euro. Op basis van een vergelijking gunde de raad van bestuur van de VMW de opdracht aan het Conrad Hotel voor een bedrag van 21.736 euro, waarin naast de zaalfaciliteiten ook de volledige catering voor 300 deelnemers is begrepen. Ik laat het aan uw beoordeling over of u dat veel of weinig vindt.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, betreffende de overeenkomst getekend tussen de VMW en de minister op 24 december 2004, hebt u het over de verkoop van de waterbekkens. Er was toch ook een overeenkomst over de manier waarop de herstructurering zou worden aangepakt. Op dat ogenblik was er sprake van de beroemde maatschappen.

Minister Kris Peeters: Over de maatschappen is een en ander gezegd.

De heer Jan Peumans: Mij gaat het erover dat in de redenering die de Vlaamse Regering heeft opgebouwd – en nu ga ik even mijn Limburgse

Peumans

reflex naar boven halen – er een dochteronderneming VMW Limburg zou worden opgericht met Interaqua, vertegenwoordigd door Interelectra. De heer Matthijs zegt dat de VMW de grootste maatschappij is. Dat is misschien wel zo wat omzet betreft, maar niet wat waterverkoop betreft. De Antwerpse Waterwerken zijn iets groter, om niet te spreken over het Brusselse bedrijf.

Toen is er afgesproken dat men voor 30 percent zou gaan participeren in het kapitaal. In onderling overleg kunnen de Limburgse gemeenten, mits respect voor de belangen van de betrokken aandeelhouders en het personeel, via Interaqua hun belang laten toenemen tot 90 percent. Daarbij kan de dochteronderneming VMW Limburg tevens de productie- en toevoeractiviteiten van Limburg omvatten. De achterliggende redenering is dat men perfect zoiets op provinciaal niveau kan organiseren. Omwille van het feit dat de gemeenten de grootste vennoten zijn, lijkt me dat de meest logische structuur. Het gaat hier puur om de macht van de VMW. Ik ben een trouwe drinker van het water van de VMW, want de kwaliteit ervan is perfect. Ik ben ook zeer tevreden over de dienstverlening.

De zogenaamde schaalvoordelen van de VMW zijn volgens mij echter geen argument. Ik heb het niet alleen over de provincie Limburg, maar ook over de TMVW en alle andere maatschappijen. We kunnen dat perfect op provinciaal niveau organiseren, we hebben daar de VMW niet voor nodig. Blijkbaar spelen hier toch andere belangen mee.

Van alle zaken die werden overeengekomen, blijft er niets over. Men heeft het geweer van schouder veranderd en is nu vertrokken met een maatschap. Dat is een andere aanpak dan werd vooropgesteld.

Minister Kris Peeters: In een andere commissie werd dat het voortschrijdend inzicht genoemd.

De heer Jan Peumans: Dat is een duidelijk antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos Bex tot de heer Kris Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het rapport van het vergelijkend onderzoek naar de kosten, de opbrengsten en de prijzen binnen de sector van de ophaling, de verwerking en de afzet van dierlijke afvalstoffen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Bex tot de heer Peeters, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het rapport van het vergelijkend onderzoek naar de kosten, de opbrengsten en de prijzen binnen de sector van de ophaling, de verwerking en de afzet van dierlijke afvalstoffen.

De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het vermoeden bestaat dat er een kruisfinanciering gebeurt in de sector van de afvalstoffen. Er is een weinig transparante kostenstructuur, op basis waarvan de overheid subsidieert. Het hele systeem is nadelig voor de landbouw, de vleesindustrie, de slachthuizen en uiteindelijk de consument.

Destijds werd een verzoekschrift ingediend door de heer Ewoud Dourrleben en voormalig minister Dua heeft naar aanleiding van de bespreking van dat verzoekschrift de opdracht gegeven aan de OVAM om een vergelijkend onderzoek te doen naar de kosten, de opbrengsten en de prijzen binnen de sector van de ophaling, de verwerking en de afzet van dierlijke afvalstoffen. Ik heb vernomen dat het niet vanzelfsprekend was om die studie tot een goed einde te brengen, omdat niet alle nodige informatie werd gegeven.

Mijnheer de minister, in februari 2005 heb ik een vraag gesteld over de stand van zaken van het onderzoek. Toen bleek dat u een nieuwe einddatum naar voren schoof, namelijk 30 april 2005. Ik ben benieuwd naar het resultaat van die studie. Die zou ondertussen afgerond moeten zijn.

Minister Kris Peeters: Die studie zou overgemaakt moeten zijn aan het secretariaat van de commissie.

De heer Jos Bex: Ik heb ze nog niet gezien. Als dat zo is, dan is dat goed nieuws. Dit rapport zou op

Bex

5 juli worden besproken in de Commissie Dierlijk Afval.

Mijnheer de minister, mijn vraag of de studie ondertussen is afgerond, valt weg. Ik veronderstel dat ik ze gauw zal ontvangen. Zal het rapport van de studie op 5 juli in de Commissie Dierlijk Afval worden besproken? Komt dit rapport ter sprake in onze commissie?

De voorzitter: De studie wordt morgen gemaild.

De heer Jos Bex: Wordt die dan hier besproken?

Minister Kris Peeters: De studie wordt overgemaakt. Misschien heeft ze tussen mijn kabinet en de secretaris wat vertraging opgelopen. Ze wordt toegelicht in de Commissie Dierlijk Afval op 5 juli 2005. Het is geen enkel probleem om ze in deze commissie ook te bespreken, nadat u er kennis van hebt genomen. Het is allicht beter om eerst de toelichting af te wachten.

De Commissie Dierlijk Afval is opgericht door het besluit van de Vlaamse Regering van 24 mei 1995. De datum van die vergadering lag al vast voor de studie was afgerond op 20 juni 2005. Ik laat de agendering van de toelichting over aan de voorzitter en de commissieleden. Dan kunnen we daarover discussiëren.

De heer Jos Bex: Dat kan voorlopig volstaan. Ik kijk uit naar de bespreking van het document in de commissie.

Mijnheer de minister, mag ik van de gelegenheid gebruik maken om een andere vraag te stellen? Ik heb nog een ander document in verband met BIAC en de brief met betrekking tot de stookolie-tanks niet ontvangen.

Minister Kris Peeters: Wellicht hangen die documenten tussen mijn kabinet en het secretariaat. De opdrachten zijn gegeven. Ik zal ervoor zorgen dat u alles vóór het zomerreces ontvangt, zodat u voldoende vakantielectuur hebt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.01 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

